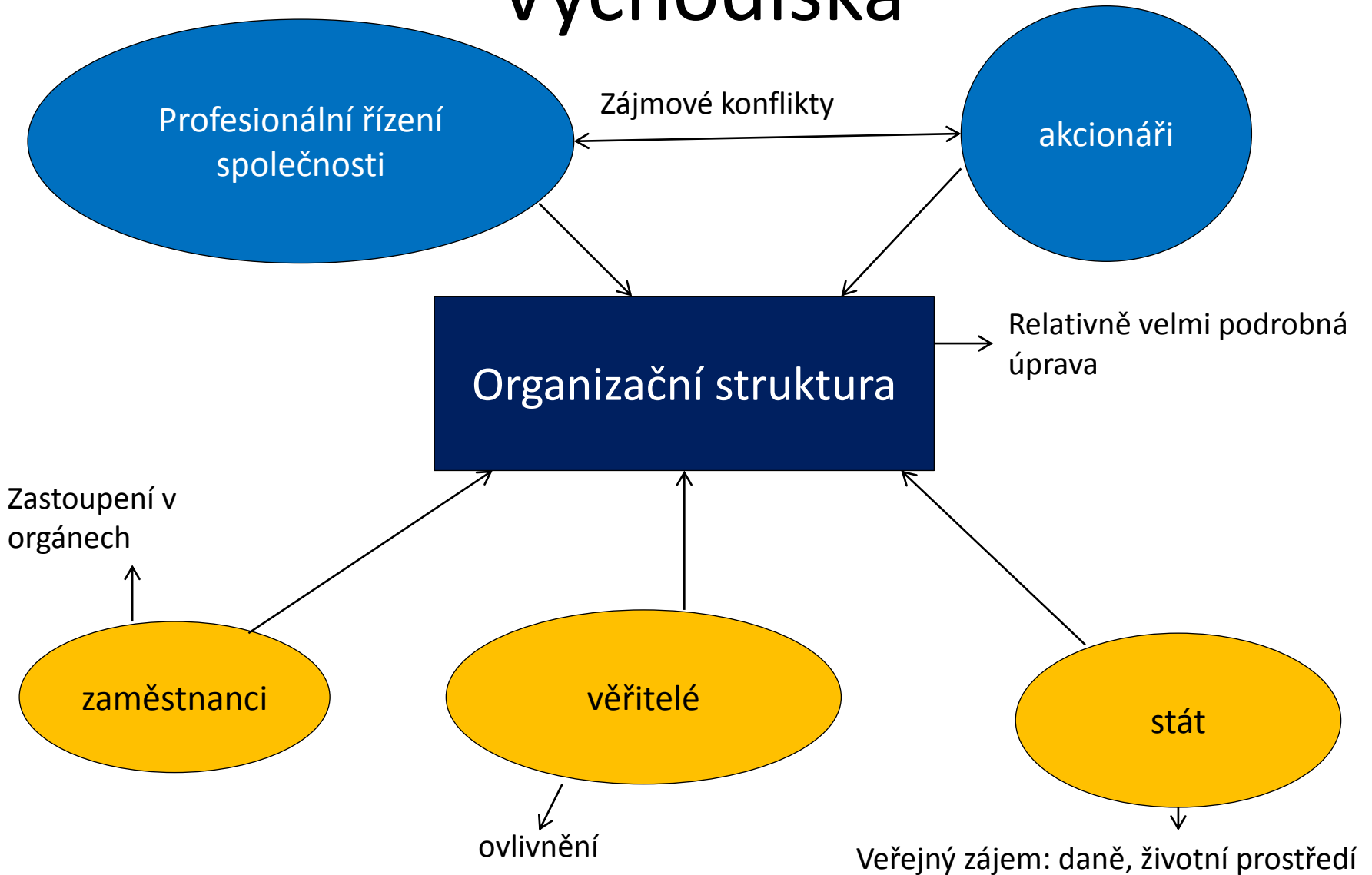

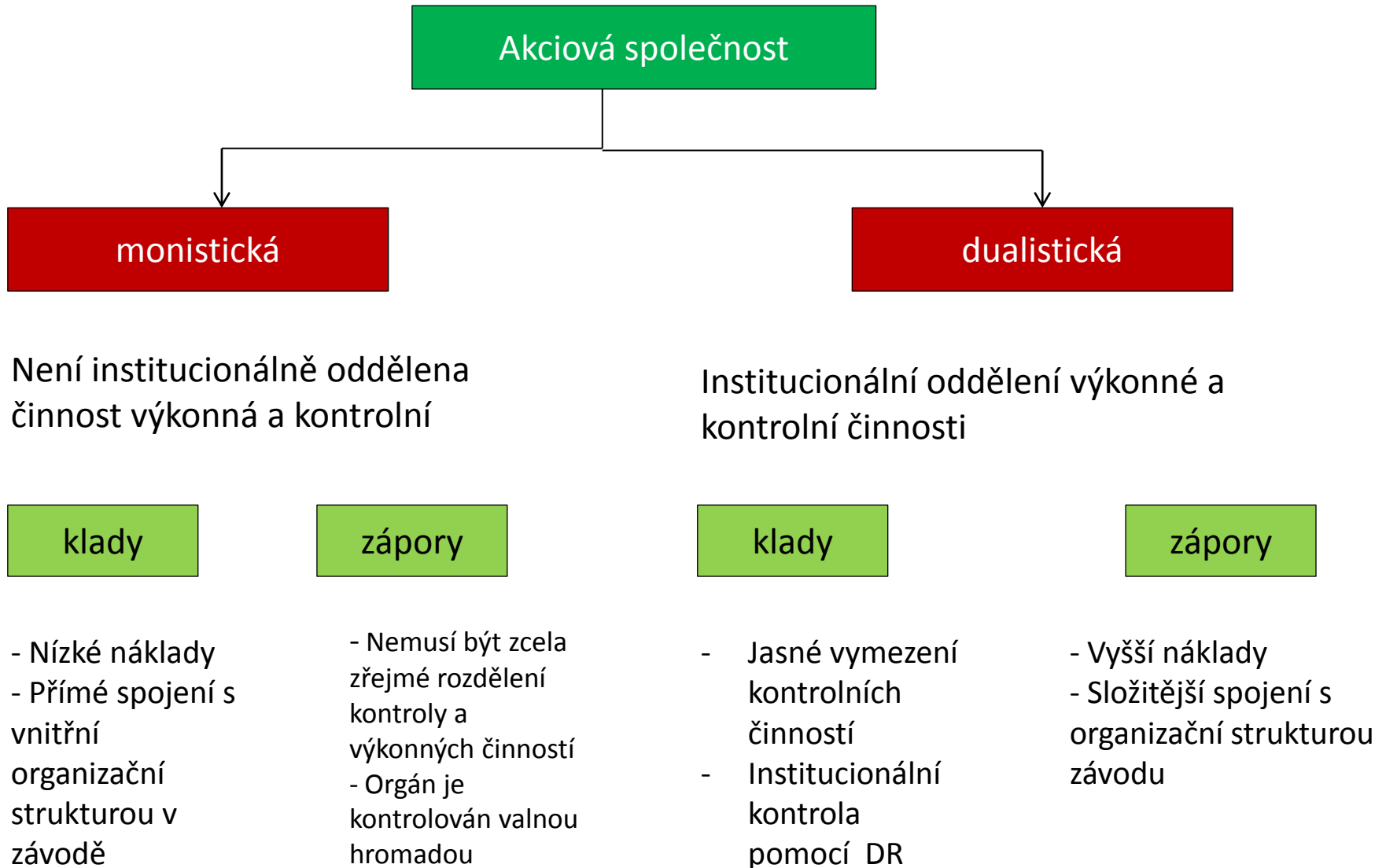
Organizační struktury akciových
společností
Monistický systém

Východiska

Základní typy organizačních struktur

Hledání optimální struktury, která by zajistila naplnění všech zájmů a cílů

Charakteristika systémů

Monistický systém

Správní rada (board of directors, conseil d'administration)

Vykonává funkce řídicí i kontrolní, dělba činností uvnitř orgánu – členové výkonní (executive members) a nevýkonní (non-executive members)

USA, Velká Británie, Francie, Itálie

Dualistický systém

představenstvo

Dozorčí rada

Neslučitelnost funkcí

Výkonný orgán, volen VH
nebo dozorčí radou

Kontrolní orgán, volen valnou
hromadou

Německo, Nizozemí, Rakousko, ČR, Slovensko

Francie

složení
správní rady

Akciová společnost je řízena správní radou (conseil d'administration), která se skládá nejméně z 3 členů. Stanovy určí maximální počet členů správní rady, přičemž nelze překročit počet 18 členů. Členové voleni a odvoláváni valnou hromadou, funkční období podle stanov, max. 6 let. Možná opakovaná volba.

působnost

Určení orientace činnosti společnosti a dohled nad její realizací. S výjimkou pravomocí výslovně svěřených valné hromadě a v mezích předmětu podnikání rozhoduje správní rada o všech otázkách týkajících se řádného chodu společnosti a svými rozhodnutími řídí záležitosti akciové společnosti. V určitých oblastech, kde správní rada uzná za vhodné, může vykonávat kontrolní pravomoc a ověřovat řízení akciové společnosti.

vnitřní
organizace

Správní rada volí ze svých členů předsedu správní rady, přičemž se musí jednat o osobu fyzickou. Předseda je volen na funkční období, které nesmí přesáhnout jeho funkční období jako člena správní rady, přičemž je možné znovuzvolit stejného předsedu. Správní rada může předsedu také kdykoli odvolat.

Předseda správní rady organizuje a řídí činnost správní rady, dohlíží na řádné fungování orgánů společnosti a zajišťuje, aby členové správní rady splňovali podmínky požadované pro výkon jejich funkce. Předseda správní rady je odpovědný valné hromadě.

generální
ředitel

Obchodní vedení společnosti může na svou odpovědnost vykonávat buď předseda správní rady, nebo jiná fyzická osoba jmenovaná správní radou, která se označuje jako generální ředitel (le directeur général). Generálního ředitele může správní rada kdykoli odvolat.

Smíšené systémy (příklad Dánska)

Každá kapitálová společnost musí mít executive board, jehož úkolem je řízení day-to-day business

Public companies

Mohou volit mezi tradičním dánským systémem a zřídit dále **board of directors**, který je vrcholovým řídicím a kontrolním orgánem a náleží mu dávat příkazy executive board. Je odpovědný za řízení společnosti jako celku, má též kontrolní funkce.

Druhou možností je alternativní systém: dozor nad exekutivním orgánem vykonává **supervisory board**, který nezastupuje společnost, jmenuje členy executive board, schvaluje důležité transakce, členství v něm je neslučitelné s členstvím v executive board.

Private companies

Mohou strukturu uspořádat totožně jako public companies, jinak je dostačující executive board jako jediný orgán.

Pokud mají zaměstnanci zastoupení v orgánech společnosti, musí být zřízena supervisory board.

Evropská úprava

- Neobsahuje závazná pravidla pro strukturu public companies
- Návrh tzv. 5. směrnice z roku 1972, ale Komisí zamítnuto
- SE: dovoluje volbu mezi monistickým a dualistickým, ale jen mezi těmito dvěma systémy
- Private companies: vnitřní struktury nejsou regulovány, návrh směrnice o jednočlenných společnostech (SUP) – COM(2014)212 final předpokládá jednoho nebo více directors jako řídicí orgán, fakultativní dozorčí rada
- Akční plán pro správu a řízení společností (COM(2012)740 final): struktury jsou tradičně spojeny se systémem správy ekonomickým záležitostmi v dané zemi, uspořádání se nemá zpochybňovat nebo měnit, důraz na kontrolní prvky, orientace společností na přijímání rizik a dlouhodobou perspektivu činnosti
- Doporučení Komise pro zlepšení kontroly zpráv o corporate governance (2014/208/EU) – předpokládá existenci relevantních corporate governance code, informační význam zpráv, zásada „comply or explain“

Právní úprava v ČR

ZOK: volba mezi monistickým nebo dualistickým systémem, kogentní pravidlo (§ 396)

Správní rada
Statutární ředitel

Představenstvo § 435n.
Dozorčí rada § 446 n.

Problémy:

§ 456

§ 460

§ 463

Není přesně vymezena působnost obou orgánů v oblasti

- zastupování společnosti
- obchodního vedení
- výkonu některých činností

Samostatné postavení statutárního ředitele vede k úvaze o tom, že je vlastně vytvořen model podobný dualistickému systému.

Pokud je jednočlenná správní rada a statutární ředitel jedna totožná fyzická osoba, dochází ke kumulaci působnosti všech volených obligatorních orgánů společnosti u jedné osoby.

Působnost orgánů v monistickém systému

Problémy spojené s § 456 ZOK

- z odkazů v § 456 ZOK není zřejmé, která ustanovení o dozorčí radě se vztahují jen na správní radu, jen na jejího předsedu, popř. jak na správní radu, tak na jejího předsedu
- problém, co zákon myslí tzv. „jiným orgánem“ – nemůže to být výbor pro audit, který se zřizuje jako orgán s kontrolní působností i ve společnostech s dualistickou strukturou
- je otázka, zda správní rada je statutárním orgánem – lze se domnívat, že není, i když z § 460 odst. 2 může vyplynout i jiný závěr
- problém vazby § 456 a 460: když zákon hovoří o představenstvu, je sporné, zda se to, o čem hovoří, má aplikovat na statutárního ředitele nebo na správní radu
- otázky, které nečiní potíže: na členy správní rady lze aplikovat úpravu zákazu konkurence, ustanovení o důsledcích zániku funkce člena dozorčí rady, kontrolní oprávnění dozorčí rady, dohled na výkon působnosti statutárního ředitele, oprávnění pozastavit výkon působnosti statutárního ředitele, který je v konfliktu zájmů, oprávnění zakázat statutárnímu řediteli uzavření smlouvy nevýhodné pro společnost
- problém vztahu správní rady k valné hromadě: kdo ji má svolávat, kdo rozhoduje o odmítnutí podat vysvětlení podle § 359, zda je statutární ředitel povinen se účastnit valné hromady,
- další otázky: kdo zabezpečuje řádné vedení účetnictví, zda je to správní rada, která zajišťuje vyhotovení zprávy o vztazích v právní úpravě podnikatelských seskupení, rozhodování o výjimce z povinnosti oceňovat nepeněžitý vklad znalcem, plnění informačních povinností v souvislosti s finanční asistencí, kdo předkládá valné hromadě zprávu zdůvodňující vyloučení nebo omezení přednostního práva na úpis akcií při zvyšování základního kapitálu

Problémy spojené s § 460 ZOK

- co je třeba rozumět „základním zaměřením obchodního vedení“
- kde leží hranice mezi základním zaměřením a „běžným“ obchodním vedením, které náleží statutárnímu řediteli,
- může si správní rada vyhradit k rozhodnutí určité otázky obchodního vedení ?
- správní radě patrně nelze udělovat pokyny, které by se týkaly určování základního zaměření obchodního vedení, ale ona sama patrně může udělovat pokyny statutárnímu řediteli na základě jeho žádosti,
- dohled nad výkonem obchodního vedení jako takového vykonává správní rada jako celek,
- správní radě nepřísluší zastupování společnosti navenek, jediným statutárním orgánem je statutární ředitel

Problémy spojené s § 463 ZOK

- je patrně přípustný jen jeden statutární ředitel, musí splňovat požadavky kladené na členy představenstva, může být statutární ředitel „prostým členem“ správní rady ?